

MEDNARODNA PRAKTIČNA VAJA SIQUAKE2020

Domen Torkar¹

Povzetek

Članek predstavi obseg, pripravo, izvedbo in glavne poudarke analize večdnevne mednarodne praktične vaje SIQUAKE2020, ki je bila pripravljena v okviru mehanizma Unije na področju civilne zaščite. Vaja je potekala od 4. do 8. oktobra 2021 na različnih lokacijah v Ljubljani, Vrhniki in Logatcu. Namen vaje je bil preverjanje pripravljenosti in odzivanja na močan potres v osrednji Sloveniji ter preverjanje postopkov in nalog ob sprejemu mednarodne reševalne pomoči. Na vaji je v različnih vlogah sodelovalo približno 1000 udeležencev, od tega približno 600 domačih in tujih reševalcev oziroma vadbencev. Vaja je poudarila nujnost praktičnih vaj zaradi sodelovanja in medsebojnega poznavanja različnih delov sistema zaščite in reševanja, kar ob odzivanju ob resnični nesreči bistveno pripomore k usklajenemu delovanju. Vaja je del večletnega projekta SIQUAKE2020, ki je poleg praktične vaje vključeval tudi štabno vajo, delavnice in druge dejavnosti, ki so imele za cilj krepitev ukrepov preventive, pripravljenosti in odziva sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ob potresu.

INTERNATIONAL PRACTICAL EXERCISE SIQUAKE2020

Abstract

The article presents the scope, preparation, execution and the main emphasis of an analysis of the multi-day international practical exercise SIQUAKE2020, organized in the framework of the Union Civil Protection Mechanism. The exercise took place on 4-8 October 2021 at various locations in Ljubljana, Vrhnika and Logatec. The purpose of the exercise was to assess preparedness for and response to a major earthquake in central Slovenia, and to verify procedures and tasks in the event of accepting international emergency assistance. Approximately 1000 participants assumed different roles in the exercise, approximately 600 of which were local and foreign rescue workers and trainees. The exercise emphasized the need for practical exercises for the purpose of cooperation and mutual knowledge of different parts of the protection and rescue system, which, in the event of responding to real disasters, significantly contribute to coordinated action. The exercise was part of the multi-annual SIQUAKE2020 project, which, in addition to a practical exercise, included a staff exercise, workshops and other activities, with the aim of enhancing preventive, preparedness and response measures of the system of protection against natural and other disasters for the event of an earthquake.

¹ mag., Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje, Vojkova cesta 61, Ljubljana, domen.torkar@urszr.si

UVOD

Razlog za organizacijo praktične vaje na temo potresa v osrednji Sloveniji oziroma v Ljubljani je predvsem potresna ogroženost Slovenije. Potresa ni mogoče napovedati. Sodobna znanost nima orodij, s katerimi bi lahko določila kraj, velikost in čas nastanka potresa z natančnostjo, ki bi imela praktičen pomen.

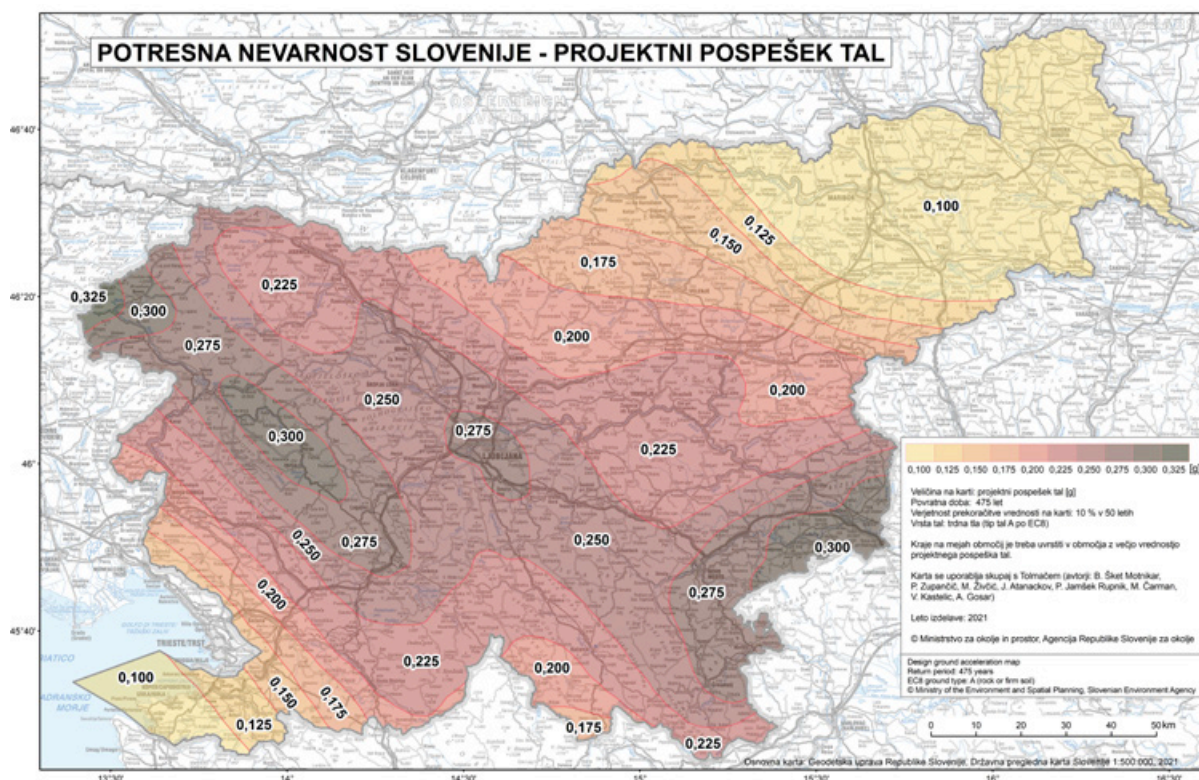
Spletne strani Agencije RS za okolje (ARSO) in veljavna Ocena ogroženosti Republike Slovenije zaradi potresa, verzija 3.0, strnjeno predstavijo splošne značilnosti potresov (ločevanje med magnitudo in intenziteto), veljavno zakonodajo o potresno odporni gradnji, državno mrežo potresnih opazovalnic ter natančneje razčlenijo potresno nevarnost oziroma ogroženost v Sloveniji. Leta 2021 je Urad za seizmologijo pripravil novo Karto potresne nevarnosti Slovenije, ki velja od 1. maja 2022) (spletna stran gov.si), ki

prikazuje pospeške tal ob potresih in je obvezna za uporabo pri projektiranju.

Funded by
European Union
Civil Protection

Slovenija leži večinoma na območju, na katerem so za povratno dobo 475 let pričakovani potresi z intenziteto oziroma učinki VII ali več po EMS. Izjemi sta njen severovzhod in jugozahod. Od slovenskih mest so potresno najbolj ogrožena mesta Idrija, Ljubljana, Krško, Brežice, Tolmin, Bovec, Ilirska Bistrica in Litija.

Slika 1: Nova karta potresne nevarnosti (Urad za seizmologijo, na spletni strani gov.si)

Figure 1: New seismic hazard map for Slovenia (Seismology and Geology Office, on the gov.si website)

Na širših območjih teh naselij so v preteklosti že bili potresi z magnitudo okoli 5 ali več. Med njimi močno izstopa ljubljansko območje kot ekonomski, kulturni in politični center Slovenije z največjo koncentracijo prebivalstva, veliko dnevno migracijo in največjim družbenim proizvodom na prebivalca.

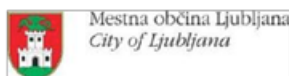
V 20. stoletju se je v Sloveniji zgodilo 13, ob upoštevanju furlanskih potresov leta 1976 pa 15 potresov, ki so na našem ozemlju dosegli ali presegli intenziteto VII EMS, ko se že pojavijo zmerne poškodbe na zgradbah. V potresni zgodovini območja znotraj današnje meja Slovenije se je od začetka 16. stoletja tak potres zgodil najmanj 50-krat. Potres lahko posledično sproži druge nesreče, kot so plaz, podor ali požar (Ocena ogroženosti Republike Slovenije zaradi potresov, verzija 3,0, 26).

Zaradi svojih značilnosti in stopnje ogrožanja je potres pojav, ki v Sloveniji potrebuje posebno pozornost tudi v okviru pripravljenosti sistema zaščite in reševanja ter ozaveščanja in komuniciranja, s ciljem povečevanja odpornosti in zavedanja prebivalcev o tovrstnem tveganju. Del tega je bilo izvedenega v okviru večdnevne mednarodne praktične vaje SIQUAKE2020 (v nadaljevanju vaja oziroma vaja SIQUAKE2020). Zadnja podobna vaja z večjo mednarodno udeležbo je bila v Sloveniji organizirana leta 2011.

Večdnevna mednarodna praktična vaja SIQUAKE2020 je bila pripravljena v okviru mehanizma Unije na področju civilne zaščite (v nadaljevanju tudi mehanizma CZ EU). Vaja je bila del projekta SIQUAKE2020, ki ga večinsko financira Evropska komisija, Generalni direktorat za evropsko civilno zaščito in evropske operacije humanitarne pomoči – ECHO (spletna stran projekta). Najširši namen projekta je bil povečati pripravljenost in sposobnost odzivanja celotnega sistema zaščite, reševanja in pomoči v Sloveniji ter mehanizma CZ EU ob velikem potresu, ki prizadene osrednjo Slovenijo.

Projekt EU SIQUAKE2020 se je začel 1. januarja 2019 in je bil prvotno načrtovan kot dvoletni projekt. Zaradi pandemije se je izvajanje projekta podaljšalo za leto dni. Projekt je vodila Uprava RS za zaščito in reševanje, pri izvedbi pa so sodelovali konzorcijski partnerji iz Slovenije, Oddelek za zaščito, reševanje in civilno obrambo in Mestna občina Ljubljana (MOL), iz Hrvaške Uprava za civilno zaščito (MUP CZ), iz Italije Oddelek za civilno zaščito (DPC) in iz Nemčije Zvezna agencija za tehnično pomoč (THW).

Uprava RS za zaščito in reševanje je bila kot vodilni partner konzorcija najpomembnejša pri izvedbi projekta SIQUAKE2020. Kot vodja projekta – podpisnik pogodbe z Evropsko komisijo – je skrbela za

Slika 2: Partnerji konzorcija projekta SIQUAKE2020

Figure 2: Consortium partners of the SIQUAKE2020 project

implementacijo vseh določb pogodbe, redno poročanje Evropski komisiji o izvedbi projektnih dejavnosti, usklajevala je delo vseh partnerjev pri projektu, skrbela za izvedbo vseh projektnih dejavnosti (priprava, organizacija in izvedba), vodila finančno in administrativno poslovanje ter skrbela za promocijo projekta.

TEMATSKES DELAVNICE

V okviru projekta so potekale tri tematske delavnice, prva na temo izvajanja podpore države gostiteljice (HNS) in druga na temo zagotavljanja začasnih bivališč za prizadete prebivalce ob velikem potresu. Tretja delavnica je bila zasnovana med pandemijo in se je posvečala izvajanju praktične vaje in mednarodnih intervencij v času ukrepov za zajezitev pandemije covid-19. Dodatno so bili izvedeni še drugi dogodki, kot so specialistična usposabljanja in razvoj aplikacije za hitro oceno situacije v Ljubljani.

Delavnica na temo množičnih zatočišč je bila izvedena med 4. in 6. junijem 2019 v Ljubljani. Glavna organizatorja sta bila MOL in THW. Namen delavnice je bil predvsem izmenjava izkušenj glede nastanitve prizadetega prebivalstva ob nesrečah ter predstavitev in uporaba MaSC Tool Box, ki so ga za potrebe organiziranja začasne nastanitve razvili v THW v okviru EU-projekta. Slovenija je zato literaturo MaSC Tool Box tudi prevedla (Usmeritve za upravljanje množičnih zatočišč) in natisnila, kar prispeva k dodatni strokovni podlagi za usposabljanje in izvajanje nalog začasnih nastanitvev. Na delavnici je sodelovalo 26 udeležencev, predvsem predstavniki državnih in občinskih organov za zaščito, reševanje in pomoč ter predstavniki nevladnih organizacij (Rdeči križ Slovenije, taborniki), ki so v sistemu zaščite in reševanja določeni za pomoč pri izvajanju oskrbe prebivalcev ter postavitve zasilnih prebivališč.

Delavnica Podpora države gostiteljice mednarodni pomoči ob naravni in drugi nesreči v Republiki Sloveniji (angl. *Host nation support – HNS*) je bila izvedena med 17. in 19. septembrom 2019 v Ljubljani in bila organizirana kot kombinacija predavanj in dela v skupinah. Delavnice so se udeležili predstavniki

ustanov, ki so v Sloveniji določene s postopkovnikom Podpora države gostiteljice mednarodni pomoči ob naravnih in drugih nesrečah v Republiki Sloveniji, ki je bil sprejet decembra 2018, in so odgovorne za izvedbo postopkov HNS. Poleg URSZR in poveljnika Civilne zaščite so to še Policija, Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo za zunanje zadeve, Ministrstvo za zdravje, Urad vlade RS za komuniciranje, Agencija za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije, DARS in podobni. Delavnice so se udeležili tudi strokovnjaki iz konzorcija, s katerimi smo skupaj s strokovnjaki iz URSZR oblikovali smernice za izvedbo tovrstnih delavnic oziroma usposabljanj, ki so v angleškem jeziku in na voljo vsem članicam mehanizma CZ EU. Skupaj je na delavnici sodelovalo 39 udeležencev.

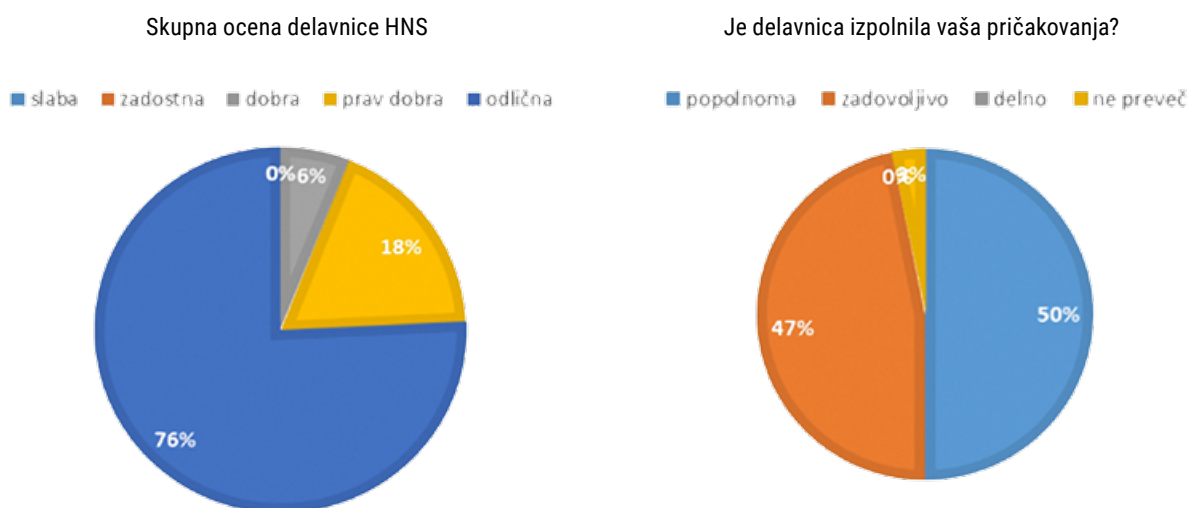
Namen delavnice HNS je bil poleg preverjanja postopkovnika HNS tudi prepoznavanje ključnih

Slika 3: Naslovna stran Usmeritev za upravljanje množičnih zatočišč

Figure 3: The title page of the Guidelines for Mass Shelter Management

Slika 4: Evalvacija delavnice HNS

Figure 4: Evaluation of the HNS workshop

dejavnosti v vseh fazah sprejema mednarodne pomoči po vseh pristojnih sektorjih oziroma resorjih in notranja krepitev organizacijskega in medresorskega sodelovanja ter usklajevanja ob zaprosilu za mednarodno pomoč ob naravni ali drugi nesreči.

Delavnica Vaje in misije civilne zaščite v pandemičnih razmerah je bila v program vključena naknadno zaradi pandemije covid-19, ki je oteževala delo interventnih služb pri vsakodnevnih posredovanjih in pri večji nesreči ter mednarodnem odzivu na nesrečo (npr. potres na Hrvaškem decembra 2021 in eksplozija v pristanišču v Bejrutu julija 2020). Delavnica je bila namenjena tudi pripravi načrta omejevanja širjenja bolezni na praktični vaji SIQUAKE2020. Organizirana je bila na daljavo kot avdio-video konferenca 18. februarja 2021.

ŠTABNA VAJA SIQUAKE2020

Večji mejnik v projektu je bila večdnevna štabna oziroma teoretična vaja (angl. *Table Top Exercise – TTX*) SIQUAKE2020. Zamišljena je bila večstopenjsko in je vključevala naslednje dogodke:

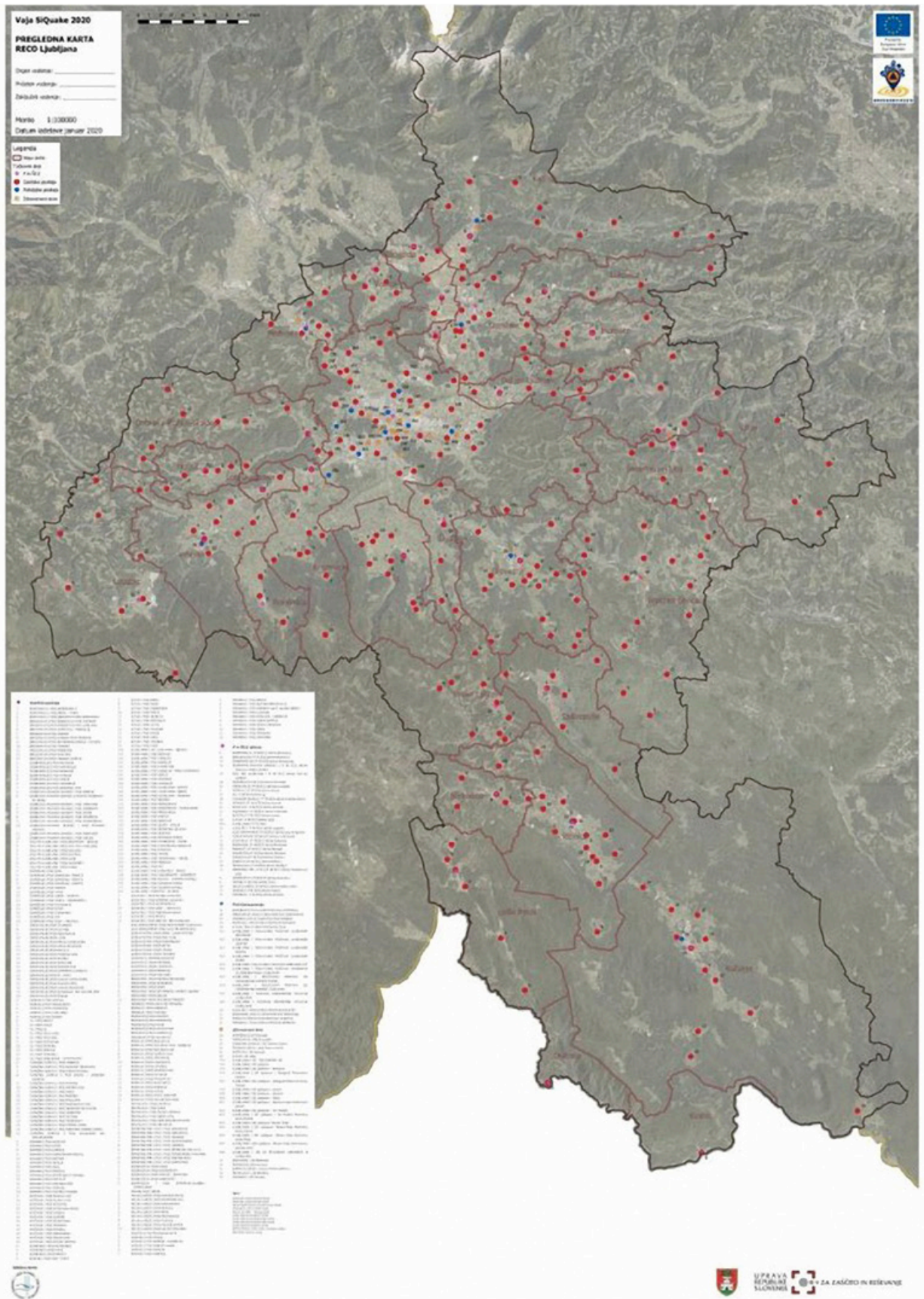
- 27. november 2019 – uvodna načrtovalska konferenca – (nacionalni del),
- 28. november 2019 – uvodna načrtovalska konferenca – (mednarodni del),
- 18. december 2019 – predstavitev obsega in strukture štabne vaje,
- 8. februar 2020 – dodatna predstavitev obsega in strukture štabne vaje,
- 22. januar 2020 – zaključna načrtovalska konferenca,

- 4. februar 2020 – štabna vaja SIQUAKE2020 – (nacionalni del),
- 5. februar 2020 – štabna vaja SIQUAKE2020 – (mednarodni del) – 1. del,
- 7. februar 2020 – skupna prva analiza štabne vaje SIQUAKE2020 – (nacionalni del),
- 4. oktober 2021 – štabna vaja SIQUAKE2020 – (mednarodni del) – 2. del.

Štabna vaja je potekala v obliki simulacijske vaje, v kateri so občinski, regijski in državni štabi Civilne zaščite ter ministrstva in vladne službe preigrali postopke takojšnjega odziva ob velikem potresu, ki bi prizadel osrednjo Slovenijo. V prvi fazi se je vaja osredotočala na oceno stanja, obveščanje, usklajevanje, prepoznavanje potreb, pripravo načrta odziva, načrta uporabe sil in sredstev, oceno potreb za zagotavljanje pogojev za življenje prizadetega prebivalstva, v drugi fazi (mednarodni del) pa je zaradi obsega nesreče Slovenija prek mehanizma CZ EU zaprosila za mednarodno pomoč in simulirali so se postopki mednarodne koordinacije ob takem zaprosilu.

Vadbenci so bili poveljniki in namestniki poveljnikov Civilne zaščite ter štabi Civilne zaščite na lokalni, regijski in državni ravni v operativni sestavi, ministrstva in vladne službe, ki so predvidene z državnim načrtom zaščite in reševanja ob potresu, ter drugi organi oziroma organizacije. Vadbenci so delovali na svojih lokacijah.

V obdobju med pripravljajima konferencama so udeleženci v aplikaciji POTROG preverili ranljivost svojih delovnih in domačih prostorov. Dodatno je bila njihova naloga tudi preveriti alternativne prostore za delo ob potresu, oceniti dosegljivost članov štaba

Slika 5: Operativni zemljevid za udeležence štabne vaje
 Figure 5: Operational map for staff exercise participants

ob taki nesreči ter pripraviti načrt prednostnih nalog takoj ob potresu. Udeležencem je bila dosegljiva

dodatna literatura (izkušnje preteklih večjih potresov v naši bližini, učbeniki in strokovna področna

literatura itn.) ter gradivo, obrazci in delovne karte za operativno vodenje intervencije v skladu s predlogom sistema vodenja odziva na nesreče – SVOD, ki temelji na mednarodnem sistemu za vodenje intervencij (angl. *Incident Command System – ICS*). V vaji so prvič preizkusili postopke odziva po SVOD, ki so bili razviti v okviru razvojnega projekta MO/URSZR »Celovit model vodenja odziva na nesreče za vse ravni vodenja na področju zaščite, reševanja in pomoči v Republiki Sloveniji« (Gov.si).

Nacionalni del štabne vaje je obsegal:

- aktiviranje štabov in drugih pristojnih upravljaljskih struktur na različnih ravneh,
- prvi odziv – priprava hitre situacijske slike in spisak razpoložljivih virov za izvajanje nalog sil ZRP (za zaščito, reševanje in pomoč), priprava ocene potreb in prioritizacija reševalnih dejavnosti,
- organiziranje štabnega dela (po SVOD),
- priprava zaprosila za dodatne vire, na podlagi ocene potreb in razpoložljivih virov ter na podlagi načela postopnosti pri uporabi sil in sredstev,
- načrtovanje in usklajevanje zagotavljanja osnovnih razmer za življenje,
- priprava politike za nadaljnje odpravljanje posledic in za obnovo,
- postopek zaprošanja za mednarodno pomoč.

Mednarodni del štabne vaje je bil neposredno povezan z zaključki nacionalnega dela, ki je prepoznal potrebe, ki jih ni bilo mogoče zagotoviti iz nacionalnih virov in je bilo za njihovo zagotovitev potrebno zaprosilo za mednarodno pomoč. V tem delu sta se uporabljala protokol Mehanizma Civilne zaščite ter komunikacijsko orodje CECIS (angl. *Common emergency Communication Information System*).

Nacionalni del štabne vaje se je končal s prvo analizo in skupinsko razpravo ter predstavitvami razprav v posamezni skupini. Delovne skupine so predstavljale naslednje teme: iskanje in reševanje, prva pomoč, začasna nastanitev, komunikacije, ocenjevanje poškodovanosti in odstranjevanje ruševin, varstvo živali in obnova. Ugotovitve prve analize so poudarjale predvsem nujnost izvedbe takih vaj, potrebo po usposobljenih kadrih ter orodjih (SVOD) za učinkovito štabno delo in izzive usklajevanja različnih akterjev.

Mednarodna štabna vaja se je nadaljevala še v začetku praktične vaje, ko je bil izveden postopek zaprosila in posredovanja pomoči ter so bile pridobljene končne informacije o enotah, ki so sodelovale v praktični vaji. V tem procesu so bile dogovorjene tudi še zadnje logistične zagotovitve tujim enotam v okviru procesa podpore države gostiteljice – HNS, kot so nastanitev, hrana, postopki na meji, gorivo, oprostitev cestnine, uporaba radijskih frekvenc ipd.

Štabne vaje se je udeležilo 82 odstotkov povabljenih domačih udeležencev, in sicer 23 občin ter različna ministrstva ter drugi državni organi, mednarodne štabne vaje pa sedem držav, in sicer poleg Slovenije še Avstrija, Hrvaška, Madžarska, Nemčija, Italija ter Romunija.

PRAKTIČNA VAJA SIQUAKE2020

Scenarij in priprave za vajo

Scenarij štabne in praktične vaje SIQUAKE2020 je temeljil na predpostavki, da je osrednjo Slovenijo prizadel močan potres z magnitudo 6.1. Žarišče potresa naj bi bilo 10 km jugovzhodno od Ljubljane,

Slika 6: Utrinek s prve analize štabne vaje (vir: URSZR)

Figure 6: A snapshot of the first analysis of the staff exercise (Source: ACPDR)

hipocenter potresa bi bil v globini približno 12 km. Po preliminarnih podatkih Urada za seizmologijo in geologijo Agencije RS za okolje bi v nadžariščnem območju potres dosegel intenziteto med 7. in 8. stopnjo po potresni lestvici EMS. Predpostavka je bila, da bi potres prizadel vseh 32 občin osrednje slovenske regije, v katerih živi 600.000 ljudi.

Priprave na vajo so se začele že leta 2019, saj je bila na začetku načrtovana maja 2020. Vaja je bila nato zaradi epidemije covid-19 večkrat prestavljena. Priprava je obsegala dve pripravljalni konferenci, ki sta bili ločeni na nacionalni in mednarodni del.

Za priprave je bila odgovorna projektna skupina 75 javnih uslužbencev iz URSZR in še trije javni uslužbenci iz drugih organizacijskih enot MO. URSZR je pred vajo organizirala več sestankov z udeleženci v živo in prek video konferenc. Predstavniki URSZR so organizirali več sestankov s partnerskimi državami, na katerih so predstavili dodatne informacije o vaji, na primer o samozadostnosti tujih ekip in pogojih PCT, in tudi glede podpisane pogodbe za povračilo stroškov za udeležbo na vaji. Projektna skupina se je redno usklajevala z Evropsko komisijo (o epidemioloških razmerah in usklajevanju programa opazovalcev ter programu za VIP-goste).

Največji del priprav na vajo so predstavljale priprave delovišč. Določanje lokacij za delovišča je vključevalo

tudi dogovor oziroma soglasje z lastniki. Na podlagi predhodno izvedenih javnih naročil za dobavo materiala in gradbene storitve so delovišča začeli pripravljati konec avgusta 2021.

Podroben scenarij vaje je zahteval odziv oziroma dejavnosti vadbencev pri naslednjih temah:

- vodenje, poročanje in usklajevanje (SVOD) ter vključevanje EU-ekipe za oceno stanja in usklajevanje mednarodnega odziva (angl. *EU Civil protection team – EUCPT*) v okviru Mehanizma Civilne zaščite,
- ocena stanja in ocena potreb,
- sprejem pomoči (mednarodne ali iz drugih delov Slovenije) ter podpora države gostiteljice (HNS),
- iskanje in reševanje ob porušitvah (angl. *Urban Search and Rescue – USAR*) ter podpiranje stavb,
- organizacija začasne nastanitve (100 ljudi) in načrtovanje srednjeročnih nastanitvev,
- vzpostavitev baze operacij oziroma nastanitvenega tabora za enote (angl. *Base of Operations – BoO*),
- logistična pomoč (HNS, BoO ali začasna množična zatočišča),
- postopek ocenjevanja poškodovanosti,
- postopki delovanja zdravstvene mobilne enote,
- varnost in varstvo pri delu (hkrati tudi realni scenarij),
- vodenje in usklajevanje (aktiviranje poveljnika Civilne zaščite, štab Civilne zaščite, organizacija

Pripravljalni dogodek	Datum	Udeleženci	Teme dogodka
Začetna pripravljalna konferenca (angl. <i>Initial Planning Conference – IPC</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • 26. november 2019 (nacionalni del), • 27. november 2019 (mednarodni del) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nacionalne začetne pripravljalne konference se je udeležilo 42 predstavnikov različnih služb, ki sodelujejo v projektu SIQUAKE2020. • Mednarodne začetne pripravljalne konference se je udeležilo 25 udeležencev iz vseh članic konzorcija in EK. 	<p>Predstavljeni so bili cilji vaje, časovnica, scenarij, osnovne lokacije vaje in način evalvacije ter opazovanja vaje.</p> <p>Predstavljen je bil okvirni nabor vadbencev.</p> <p>Prisotni so predstavili predvideni obseg sodelovanja.</p>
Zaključna pripravljalna konferenca (angl. <i>Final Planning Conference – FPC</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • 8. september 2021 (nacionalna), • 10. september 2021 (mednarodna) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nacionalne zaključne pripravljalne konference se je udeležilo 78 predstavnikov različnih služb, ki sodelujejo v projektu SIQUAKE2020. • Mednarodne zaključne pripravljalne konference se je udeležilo 36 udeležencev iz vseh članic konzorcija in Evropske komisije, razen Nemčije. 	<p>Poleg razširjenih vsebin IPC je bil predstavljen tudi načrt poteka in strukture vaje.</p> <p>Predstavljeni so bili udeleženci in delovišča.</p> <p>Poseben poudarek je bil namenjen ukrepom za zagotavljanje varstva pri delu in varstva pred širjenjem epidemije covid-19.</p> <p>Predstavljeni so bili program opazovanja vaje, program ozaveščanja, komuniciranja in promocije vaje ter program postopka evalvacije.</p>

Preglednica 1: Pripravljalni dogodki za praktično vajo SIQUAKE2020

Table 1: Preparatory events for the practical exercise SIQUAKE2020

Slika 7: Ozaveščanje za potres SIQUAKE2020

Figure 7: SIQUAKE2020 banner

štabov, neposredni stiki z vodji intervencij (angl. *On Site Commanders – OSC*)), ocena stanja, resursov, potreb in vrzeli. Določanje prioritet. Poročanje in zaprosanje za dodatno pomoč. Uporaba sistema in obrazcev SVOD, sodelovanje v centru za usklajevanje mednarodnega odziva (angl. *On Site Operational and Coordination Centre – OSOCC*).

Za izvedbo vaje so bile pripravljene naslednje lokacije:

- iskanje in reševanje v ruševinah (11 lokacij v Ljubljani in okolici: peskokop Podutik, rovi pod Rožnikom, ICZR Ig, pediatrična klinika, peskokop Jarše, palača Cukrarna, Gasilska brigada, nakupovalni center Stožice), Strmica, Logatec – poligon ICZR, območje industrijska cona Logatec,
- ocenjevanje poškodovanosti in začasno podpiranje stavb (45 lokacij za ocenjevanje poškodovanosti objektov z različnimi poškodbami objektov),
- začasna nastanitve (Hipodrom Stožice),
- zdravstvena pomoč (Hipodrom Stožice),
- logistična in druga podpora enotam (baza operacij – BoO v Vojašnici Edvarda Peperka v Mostah v Ljubljani, Državni logistični center Roje),
- vodenje in usklajevanje (lokacija sedeža ŠCZ MOL in ReŠCZ ter ŠCZRS, Vojašnica Edvarda Peperka v Mostah v Ljubljani).

Pred vajo je bil večji poudarek namenjen tudi usklajevanju z vsemi vadbenci (reševalne enote iz tujine, Gasilska zveza Slovenije, Rdeči križ Slovenije ipd.) ter izvajalci zdravstvene in veterinarske pomoči. Obširen sklop javnih naročil za nakup blaga in storitev je vključeval projektiranje, nabavo betonskih elementov, nabavo potrošnega blaga za izdelavo delovišč ter gradnjo, montažo in pospravljanje delovišč, najem kemičnih

stranišč ter kontejnerskih sanitarnih enot (WASH), nastanitve v hotelu in najem konferenčne dvorane, zavarovanje dogodka, nakup promocijskih artiklov in drugo. Z NIJZ je bil izveden dogovor za pomoč pri pripravi navodil za omejevanje širjenja virusa SARS-CoV-2, ki povzroča nalezljivo bolezen covid-19, ter za nadzor pri izvajanju varnostnih navodil med vajo.

Dodaten sklop priprav so obsegale dejavnosti promocije, ozaveščanja in komuniciranja. Pripravljen je bil Načrt dejavnosti promocije, ozaveščanja in komuniciranja, ki je vključeval izvedbo novinarskih konferenc, izjav za javnost, objav v družbenih omrežjih, pripravo filma o vaji, pripravo člankov za medije, izvedbo predstavitev za otroke, pripravo tiskovin ter objavo na spletni strani www.Siquake2020.eu.

Trajanje vaje

Vaja je potekala pet dni, dejavnosti pa so strnjeno in za nekatere vadbence tudi neprekinjeno potekale med 5. in 7. oktobrom.

Udeleženci vaje

Udeležence na vaji smo pripravljavci vaje delili na vadbence in organizatorje. Razlika med njimi je predvsem poznavanje natančnejše časovnice in lokacij vaje ter zahteve oziroma naloge, ki jih organizatorji na vaji posredujejo vadbencem. V času izvedbe nalog pa organizatorji vadbencem lahko tudi pomagajo oziroma jih usmerjajo. Organizatorji sestavljajo skupino za usmerjanje vaje (angl. *Exercise Control – EXCON*). Nekaj sodelujočih je bilo hibridnih, predvsem logistična pomoč v bazi operacij BoO in prva pomoč na deloviščih.

Pripravljalni dan (4. 10. 2021)	1. dan – torek (5. 10. 2021)	2. dan – sreda (6. 10. 2021)	3. dan – četrtek (7. 10. 2021)	4. dan – petek (8. 10. 2021)
Priprave Prihod konzorcijskih partnerjev in organizatorjev vaje (EXCON)	Prihod tujih ekip ZACETEK VAJE Vzpostavitev sprejemnega centra (RDC) Vzpostavitev baze operacij – BoO Ocenjevanje poškodovanosti Reševanje tudi v nočnem času	Dejavnosti v centru za usklajevanje mednarodnih enot (On Site Operational Coordination Centre – OSOCC) Dejavnosti reševanja Vzpostavitev nastanitvenega centra (Stožice) Virtualni ogled vaje za domače in tuje opazovalce	Dejavnosti v centru za usklajevanje mednarodnih enot (OSOCC) Dejavnosti reševanja Delovanje nastanitvenega centra (Stožice) Ogled vaje za VIP- goste KONEC VAJE Zaključna slovesnost	Zapiranje baze operacij (BoO) Prva analiza in evalvacija Ureditev lokacij vaje Odhod sodelujočih

Preglednica 2: Časovnica vaje SIQUAKE2020

Table 2: SIQUAKE2020 timeline

Na vaji so sodelovale javne službe za zaščito, reševanje in pomoč, regijske enote in službe Civilne zaščite, organi, službe in nevladne organizacije, ki v skladu z Državnim načrtom zaščite in reševanja ob potresu, verzija 3.1 (januar 2020), opravljajo naloge zaščite, reševanja in pomoči ter zaščitne ukrepe.

Na vaji so sodelovale tudi enote iz tujine na podlagi igranega scenarija zaprosila Republike Slovenije oziroma predhodnega dogovora.

Skupaj je na vaji sodelovalo 194 tujih in 400 domačih vadbencev. Pri organizaciji vaje je sodelovalo približno 430 sodelujočih. Med njimi je bilo največ članov ekip Rdečega križa za prvo pomoč, ki so skrbele za zdravstveno pomoč na vseh lokacijah ob nesreči, hkrati pa so se v vajo vključevali tudi kot običajni vadbenci. Lokalni gasilci so pomagali pri pripravi ruševin in kot imitatorji poškodovanih v ruševinah. Kot organizatorji so se v igro na vaji vključevali tudi inštruktorji Gasilske šole v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje kot vodje intervencij in varnostni nadzorniki. Ti so vadbencem predstavili nalogo in izhodišča za njihovo posredovanje ter jih med aktivnostmi tudi usmerjali in skrbeli za upoštevanje načel varstva pri delu. Vajo so ocenjevali ocenjevalci oziroma evalvatorji vaje.

Dejavnosti na vaji

Dejavnosti na vaji so bile:

1. iskanje in reševanje v ruševinah,
2. ocenjevanje poškodovanosti in začasno podpiranje stavb,
3. začasna nastanitev,
4. zdravstvena pomoč,

5. logistična in druga podpora enotam,
6. vodenje in usklajevanje.

Vadbenci
Poveljnik CZ RS in Štab CZ RS s podporno skupino Celica HNS in logistična pomoč v BoO
CZ – mobilni stacionarij – MOBSTAC
Komisije za ocenjevanje poškodovanosti objektov – KOPO CZ – Enota za iskanje in reševanje v urbanih okoljih (MUSAR)
CZ – Ekipa za psihološko pomoč
CZ – Enota za IKT-podporo
CZ – RKB-dekontaminacija
CZ – Enote za prehrano
CZ – Logistika/prevozi
Kinološka zveza Slovenije
Zveza vodnikov reševalnih psov Slovenije
CZ – Enota za tehnično reševanje (TRE), gorenjska regija
CZ – Enota za tehnično reševanje (TRE), vzhodnoštajerska regija
Gasilci – severnoprimorska regija GZS
Gasilci – notranjska regija GZS
Gasilci – zasavska regija GZS
Gasilci – posavska regija GZS
Zveza tabornikov Slovenije in Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov
MOL – Enota za iskanje in reševanje v urbanih okoljih (MUSAR)
MOL – Štab CZ
RKS – nastanitvene enote, enota za oskrbo bolnikov, Služba za poizvedovanje

Preglednica 3: Vadbenci iz Slovenije

Table 3: Trainees from Slovenia

Vadbenci
EU-ekipa civilne zaščite za oceno stanja in usklajevanje mednarodne pomoči – EUCPT
Republika Avstrija – združenje Samaritan, Enota za prečrpavanje vode (WP)
Republika Avstrija – Rdeči križ, mobilna bolnišnica
Republika Italija – gasilci, ekipa gradbenih inženirjev
Republika Hrvaška – enota za iskanje in reševanje v urbanih okoljih (MUSAR)
Republika Madžarska – enota za iskanje in reševanje v urbanih okoljih (MUSAR)
Republika Italija – civilna zaščita, nastanitvene enote

Preglednica 4: Vadbenci iz tujine

Table 4: Trainees from abroad

Eden izmed največjih poudarkov vaje je bila organizacija podpore države gostiteljice oziroma ekipe HNS za podporo delovanju tujim enotam in vzpostavitev povezave med slovenskim sistemom odziva ob nesreči in tujimi enotami z vključevanjem EUCPT. Cilji HNS na vaji so bili vključevanje zmogljivosti medicinskih enot v veljavni nacionalni odziv, pomoč pri vzpostavljanju povezave z vodji intervencije na lokacijah (z vodji intervencije na posameznih deloviščih) in zagotavljanje logistične ter druge podpore predvsem pri nastanitvi mednarodnih enot v bazi operacij – BoO.

Organizator
Člani skupine za nadzor in usmerjevanje vaje – EXCON
Vodje intervencij, zdravstvena pomoč in varnostni nadzorniki
Evalvatorji
RKS – ekipe prve pomoči
RKS – priprava imitacij in igralci (imitatorji) na vaji
GZS (Gasilske zveze Ljubljana, Ig, Logatec, Postojna) – imitator in logistična pomoč
Nacionalni inštitut za javno zdravje
Zdravstveni dom Ljubljana – zdravstvena pomoč
Evropska komisija

Preglednica 5: Organizatorji in dodatna pomoč

Table 5: Organizers and additional assistance

Obseg HNS na vaji (ki ga predvideva Postopkovnik Podpora države gostiteljice mednarodni pomoči ob naravni in drugi nesreči v Republiki Sloveniji) je bil naslednji:

- organizacija olajšanega prehoda meje (policija) in oprostitev cestnin (DARS),
- vzpostavitev vstopnih točk in sprejemnega ter odhodnega mesta (angl. *Reception and Departion* centra – RDC),
- pridobitev odobritve za uporabo frekvenc in sredstev za komuniciranje,

Slika 8: Reševanje iz globin (vir: URSZR)

Figure 8: Rescue from depths (Source: ACPDR)

Slika 9: Začasna nastanitve (vir: URSZR)

Figure 9: Temporary accommodation (Source: ACPDR)

- pridobitev soglasij za določene poklicne kvalifikacije (zdravniki ipd.),
- identificiranje bencinskih črpalk (oz. zagotavljanje goriva s strani HNS),
- zagotovitev pooblaščenec za povezavo za mednarodne enote (spremljevalci),
- organizacije baze operacij BoO (prostor za šotorišče, hrana, WASH, prostor za sestanke, upravljanje odpadkov, varnost),
- redno usklajevanje in komunikacija z mednarodnimi deležniki.

Opazovanje vaje in obisk visokih gostov ter ocenjevanje vaje

Zaradi epidemije covid-19 in varnosti ogleda vaje je bil program za opazovalce preoblikovan v digitalno obliko. Virtualni ogled praktične vaje SIQUAKE2020 je bil prvi kadar koli izveden virtualni ogled praktične vaje v okviru mehanizma CZ EU. Virtualni program za domače in tuje opazovalce je potekal prek spleta 6. oktobra 2021, od 13. do 17. ure, v angleškem jeziku, pri čemer je bilo za domače opazovalce zagotovljeno simultano tolmačenje. Virtualni program za opazovalce je spremljalo več kot 40 domačih opazovalcev in 40 tujih opazovalcev (iz 15 držav članic EU in sedem drugih držav ter štirje predstavniki Evropske komisije).

Vsebina programa je bila zelo pestra: vnaprej posneti govori, nagovori v živo prek Zooma, ppt-predstavitve

in razprave, prenos v živo z lokacij ter predvajanje vnaprej posnetih video vsebin z dogajanjem na vaji. Program je omogočal tudi nekaj interaktivnosti.

Program za 34 visokih gostov je bil organiziran v četrtek, 7. oktobra 2021, med 9. in 15. uro, z začetkom v Hotelu Plaza, in je obsegal pozdravne nagovore, predstavitev vaje in fizične ogleda dveh delovišč (z organiziranim avtobusnim prevozom); Stožice Ljubljana – nakupovalni center, kjer so bile predstavljene dejavnosti iskanja in reševanja v ruševinah, ter Hipodrom Stožice s predstavitvijo zmogljivosti za začasno namestitve in zdravstveno oskrbo.

Vajo je ocenjevala evalvacijska ekipa, ki so jo sestavljali domači in tudi strokovnjaki ter inšpektorji Inšpektorata varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ocenjevalci so svoje delo opravljali na podlagi predhodno narejene metodologije ocenjevanja ter so na koncu vaje pripravili sestanek za prvo analizo vaje (angl. – *Hot wash up meeting*).

Promocija, komuniciranje in ozaveščanje

Splošen cilj projekta SIQUAKE2020 je bil tudi ozaveščanje prebivalcev o potresni nevarnosti, preventivnih ukrepih ter pravilnem ravnanju ob potresih. Za promocijo projekta in vaje SIQUAKE2020 je bila oblikovana posebna spletna stran, kjer so bile redno objavljene vsebine, povezane z izvedbo projekta, del

Slika 10: Podpiranje stavb (vir: URSZR)

Figure 10: Support of buildings (Source: ACPDR)

pa je namenjen tudi ozaveščanju prebivalstva o nevarnosti potresa in ravnanju ob njem. Prav tako so izvajalci projekta promovirali aplikacijo POTROG, pri čemer lahko vsak oceni približno ranljivost svoje stavbe ob potresu, za splošno javnost pa so predstavljene tudi stavbe, za katere je bila pripravljena individualna ocena potresne ogroženosti.

SKLEPNE MISLI

Vaja je bila vsebinsko in organizacijsko zelo obsežna in dobro pripravljena. Izpostavila je pomen sodelovanja, komunikacije in usklajevanja vseh aktiviranih reševalnih enot ter služb in vodij. Udeleženci so pokazali odlično motivacijo za delo, tudi v težkih vremenskih razmerah. Opazna je bila visoka pripravljenost udeleženi enot. Skupina za evalvacijo je v svojem poročilu ugotovila, da so bili cilji vaje doseženi. Uspešnost vaje so poudarili tudi opazovalci vaje.

Vaja je ponovno opozorila o nujnosti razvoja in nadgrajenju usposabljanja za vodenje intervencij, tehnično reševanje in podpiranje stavb ter razvoja znanja za upravljanje začasnih nastanitvenih centrov.

Sklepna analiza je poudarila predvsem odlično motiviranost in usposobljenost udeležencev za delo, tudi v težkih vremenskih razmerah ter ob upoštevanju ukrepov za preprečevanje okužb s koronavirusom. Poudarjena je bila potreba po pripravi celostnega

Slika 11: EUCPT (vir: URSZR)

Figure 11: EUCPT (Source: ACPDR)

Slika 12: Obisk visokih gostov, na vaji prisotna tudi evropski komisar za krizno upravljanje Janez Lenarčič in minister za obrambo Republike Slovenije Matej Tonin

Figure 12: A visit from distinguished guests: Commissioner for Crisis Management Mr. Janez Lenarčič and Minister of Defence of the Republic of Slovenia Matej Tonin were also present at the exercise

načrta za uvedbo SVOD, pravnih podlag in zagotovitev strokovno usposobljenega kadra na vseh ravneh. Pokazala se je potreba po povečanju števila pooblaščenec za povezavo s tujimi enotami za izvajanje HNS.

Vaja je pokazala na nujnost povečevanja pripravljenosti za organizacijo začasnih nastanitvenih centrov ter dodanih načrtov pri pripravi srednjeročnih rešitev za začasno preselitev ljudi. Analiza je poudarila potrebo po pripravi programa usposabljanja za vodenje nastanitvenih centrov. Pokazala se je potreba po posodobitvi aplikacije za popis poškodovanih objektov, ki bo omogočala sproten pregled nad potekom ocenjevanja. Izpostavljena je bila nujnost poenostavitve procesa hitrega zagotavljanja začasnih dovoljenj za tuje reševalne enote (npr. zdravstvo ali uporaba brez-pilotnih letal).

Med izpostavljenimi spoznanji na vaji je bila tudi potreba po krepitvi Službe za podporo poveljniku CZ RS in Štabu CZ RS, ki jo večinsko sestavljajo zaposleni v URSZR. Vaja je ponovno opozorila na pomanjkanje operativnega in strokovnega kadra med javnimi uslužbenci, ne le v URSZR, temveč širše v državni upravi in javnem sektorju. Za doseganje

pričakovanega odziva ob nesrečah se je ponovno izpostavila potreba po skupnih in izboljšanih infrastrukturnih razmerah, predvsem za vodenje in usklajevanje večjih nesreč. To potrebo že naslavlja načrt za nov Nacionalni center civilne zaščite kot strateškega centra za spremljanje, načrtovanje in odzivanje sil za zaščito in reševanje. Omejenost kadrovskih in infrastrukturnih pogojev so na praktični in predvsem na štabni vaji SIQUAKE2020 lahko spoznale tudi sodelujoče občine.

Vajo SIQUAKE2020 lahko razumemo kot ponovni opomin na možnost nesreč in nujnost stalnih dejavnosti za pripravljenost nanje. Najpomembnejša ugotovitev vaje je potrebnost nadgrajevanja sistema vodenja in usklajevanja tovrstnega odziva, ki vključuje hitro pridobitev slike situacije na najbolj prizadetem območju in tudi širše ter pregled nabora vključenih virov. Le tako se lahko aktivirajo dodatni viri, zapolnjujejo vrzeli ter odloča o prioritetah pri reševalnih dejavnostih in dejavnostih za odpravljanje posledic nesreče ter pri zagotavljanju nujnih razmer za življenje. Te dejavnosti niso samo iskanje in reševanje, ampak predvsem odstranjevanje nevarnosti padajočih delov dimnikov in ostrejši ali preprečitev nevarnosti porušitve. Prvo noč po potresu bi bilo treba

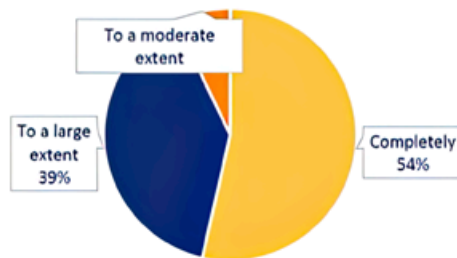
Annex 1 Virtual Observers Program feedback from participants

1. Please rate (from 1-min to 5-max) to what extent has the Virtual Observers Programme displayed the Full-Scale Exercise #SIQUAKE2020?

4.57

2. How successful do you perceive the conduction of the Full-Scale Exercise #SIQUAKE2020 in terms of reaching the exercise aims and objectives?

Objective 1: Test the UCPM procedures and international response in case of major natural disaster within the EU

Slika 13: Ocena ocenjevalcev o virtualnem opazovanju vaje ter doseganju ciljev vaje

Figure 13: The evaluators' assessment of the virtual observation of the exercise and the achievement of exercise objectives

poskrbeti za številne, ki noči ne bi mogli preživeti pod svojimi strehami. Izkušnje kažejo, da so prednosti ogroženih glede začasne nastanitve različne, glede na to, ali živijo v mestnih jedrih ali na deželi. Vrzeli se lahko pojavijo pri zagotavljanju elektrike, vode, v zdravstvu, scenarij potreb bi lahko še širili. Za te naloge je potreben številčen, a hkrati visoko usposobljen in izkušen kader tako med prostovoljci, poklicnimi reševalci, zaposlenimi v URSZR, različnih delih javnega sektorja, vključno z občinami, zaposlenimi v kritični infrastrukturi ter v štabih Civilne zaščite na vseh ravneh.

Ne nazadnje je vaja pokazala potrebnost štabnih in praktičnih vaj, v katerih bi skupaj sodelovale različne operativne enote zaščite, reševanja in pomoči. V prihodnje je treba še povečevati okrepljeno sodelovanje celotnega sistema zaščite, reševanja in pomoči ter z načrtovanim razvojem organiziranosti, opremljenosti in usposobljenosti krepiti pripravljenosti vseh vključenih za takojšen odziv ob potresu. Vaja je ponovno poudarila, da je treba pripraviti in izvesti celosten načrt uvedbe predlaganega sistema vodenja odziva na dogodke SVOD, ki vključuje dopolnitve normativnih predpisov, usposabljanja, načrtovanja in informatizacije.

Viri in literatura

1. Ferlin, A., januar 2022. Mednarodna praktična vaja SIQUAKE2020, Revija SV.
2. Nova karta potresne nevarnosti. <https://www.gov.si/novice/2021-03-02-nova-karta-potresne-nevarnosti/>, avgust 2022.
3. Mednarodna praktična vaja SIQUAKE2020 – KONČNA ANALIZA, št. 544-2/2018-298 z dne 1. 12. 2021.
4. Ocena ogroženosti Republike Slovenije zaradi potresov. Različica 3.0, 2018.
5. Potresna ogroženost Slovenije. <https://www.sazu.si/events/6011229012416e9924e4eabb>, avgust 2022.
6. Postopkovnik Podpora države gostiteljice ob mednarodni pomoči ob naravni in drugi nesreči v RS (št. 8420-2/2014-33 z dne 24. 12. 2018).
7. Razvojno raziskovalni projekt »Oblikovanje celovitega modela vodenja odziva na nesreče za vse ravni vodenja na področju zaščite, reševanja in pomoči v Republiki Sloveniji«. <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/razvojno-raziskovalni-projekt-oblikovanje-celovitega-modela-vodenja-odziva-na-nesrece-za-vse-ravni-vodenja-na-podrocju-zascite-resevanja-in-pomoci-v-republiki-sloveniji/>, avgust 2022.
8. SIQUAKE2020 Table Top Exercise Report.
9. SIQUAKE2020: <https://www.siquake2020.eu/>.
10. Usmeritve za upravljanje množičnih zatočišč, URSZR, 2019.